

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/104/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3618201932
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3618201932.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951 proti žalovanému: S. U., bytom H. 230, o zaplatenie 4.775,86 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 6Csp/222/2018-62 zo dňa 29. apríla 2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. a III. potvrdzuje.
- II. Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.775,86 € spolu s úrokom 225,94 €, spolu s úrokmi z omeškania 2,52 €, spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 4.823,12 € od 20.11.2018 do 21.11.2018, zo sumy 4.775,86 € od 22.11.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom III. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplatenia istiny 4.775,86 € spolu s úrokom 225,94 €, spolu s úrokmi z omeškania 2,52 €, spolu s úrokom 13,90% ročne z nezaplatennej istiny 4.823,12 € od 20.11.2018 do 21.11.2018, z nezaplatennej istiny 4.775,86 € od 22.11.2018 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania 5% ročne z nezaplatennej istiny 4.823,12 € od 20.11.2018 do 21.11.2018, z nezaplatennej istiny 4.775,86 € od 22.11.2018 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 225,94 € od 20.11.2018 do zaplatenia a náhrady trov konania. Súd pri rozhodovaní vychádzal z toho, že žalobca v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný, ktorý nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, uzavreli dňa 30.09.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 ZoSÚ. Zmluva má všetky podstatné náležitosti, a teda je platná. Žalobca poskytol žalovanému na podklade zmluvy plnenie (úver), pričom žalovaný úver riadne a včas nesplácal. Riadne a včas nezaplatil najmenej splátky splatné od augusta 2018 do novembra 2018. V zmluve o úvere bolo dohodnuté, že v prípade nespĺcania splátok riadne a včas môže veriteľ zosplatiť celý úver (čl. 2.8 písm. a) Obchodných podmienok). Žalobca žalovaného upozornil upozornením zo dňa 14.09.2018 na možnosť uplatnenia tohto práva, pričom ho vyzval na dodatočné splnenie svojej povinnosti. Žalovaný napriek výzve dlžné splátky okrem sumy 47,26 € zaplatenej dňa 21.11.2018 nezaplatil. Žalobca preto dňa 20.11.2018 dlh zosplatiť. Zosplatenie bolo vykonané v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 OZ, je teda platné. Dlž žalovaného bol podľa listinných dôkazov predložených žalobcom ku dňu 20.11.2018 (žalovaný skutkové tvrdenia žalobcu nepoprel) vo výške 4.775,86 € (dlžná nezaplatená istina), vo výške 225,94 € (dlžné nezaplatené úroky do zosplatenia), vo výške 2,52 € (dlžné nezaplatené úroky z omeškania do zosplatenia). Žalovaný svoj dlh nezaplatil,

preto súd priznal žalobcovi istinu 4.775,86 €, úrok 225,94 €, úrok z omeškania 2,52 €. Žalovaný je so zaplatením svojho dlhu v omeškanií. Žalobcovi preto patrí v súlade s § 517 ods. 2 OZ popri istine aj úrok z omeškania. Jeho výška bola dohodnutá v zmluve na 5% p.a. Vzhľadom k tomu, že dohoda o výške úroku z omeškania nie je v rozpore s ustanovením § 517 ods. 2 OZ a § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, súd priznal žalobcovi popri istine aj úrok z omeškania. Do predčasného zosplatnenia dňa 20.11.2018 ho žalobca vyčíslil na 2,52 €, pričom toto vyčíslenie súd považoval za súladné s citovanými zákonnými ustanoveniami, preto ho súd žalobcovi priznal. Žalovaný je však aj po 20.11.2018 ďalej v omeškanií, preto súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4.823,12 € (z dlžnej istiny ku dňu 20.11.2018) od 20.11.2018 do zaplatenia sumy 47,26 € (dňa 21.11.2018) a potom s prihliadnutím na čiastkovú platbu zo sumy 4.775,86 € od 22.11.2018 do zaplatenia. O splatnosti prísúdenej sumy súd rozhodol podľa § 232 ods. 3 CSP tak, že určil zákonnú lehotu splatnosti. Na určenie dlhšej lehoty splatnosti súd dôležitý dôvod nezistil. Rozhodnutie o splatnosti vo výroku rozsudku však nebráni stranám sporu dohodnúť sa na inej lehote splatnosti, prípadne na splácaní prísúdenej sumy v splátkach.

3. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Keďže žalovaný na podklade zmluvy úver čerpal, má žalobca nárok aj na dohodnutý úrok, ktorý je podľa zmluvy vo výške 13,90% ročne. Súd sa však nestotožnil s právnym názorom, že tento mu patrí aj po zosplatnení dlhu. Súd registruje rozhodnutia, na ktoré žalobca poukázal v žalobe, na podklade ktorých bolo rozhodnuté o priznaní úrokov aj po zosplatnení pohľadávky. Na druhej strane je však aj množstvo rozhodnutí, kde bolo rozhodnuté opačne, totiž že veriteľovi patria úroky len do doby splatnosti dlhu. Nemožno teda konštatovať, že by rozhodnutia, na ktoré žalobca poukazuje, tvorili ustálenú rozhodovaciu prax. Súd len príkladmo poukazuje na rozhodnutia z neskoršieho obdobia, ako uvádza žalobca, kde bol súdmi prijatý iný právny záver ohľadom úrokov po zosplatnení pohľadávky. Napr. Krajský súd Banská Bystrica v rozsudku zo dňa 12.04.2018 vo veci sp. zn. 12Co/16/2018 rozhodol tak, že potvrdil rozhodnutie prvoinštančného súdu, v ktorom súd nepriznal žalobcovi úroky po zosplatnení dlhu. Obdobne Krajský súd v Trenčíne v rozsudku zo dňa 16.08.2018 vo veci sp. zn. 19Co/81/2018, rovnako aj v rozsudku zo dňa 27.12.2018 vo veci sp. zn. 27Co/279/2018, Krajský súd v Nitre v rozsudku zo dňa 05.09.2018 vo veci sp. zn. 25Co/352/2017, Krajský súd v Trnave v rozsudku zo dňa 21.01.2019 vo veci sp. zn. 23Co/60/2018. Hoci teda súdna prax nie je jednoznačná a aj tunajší súd v minulosti v obdobných veciach rozhodoval rozdielne, v súčasnosti je podľa názoru súdu možné pozorovať v rozhodovacej praxi príklon k záveru, že veriteľovi patrí nárok na úrok len do (predčasného) zosplatnenia dlhu. Preto súd žalobcovi úrok za obdobie od 20.11.2018 do zaplatenia vôbec nepriznal. Súd vychádzal z toho (ako bolo uvedené aj v rozhodnutiach odvolacích súdov, na ktoré súd v predchádzajúcom odseku poukazuje, z ktorých súd cituje záver, z ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje), že zosplatnenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový vzťah. Je potrebné zohľadniť skutočnosť, že zmluvné úroky a úroky z omeškania sú síce obe príslušenstvom pohľadávky, avšak majú odlišné funkcie a je potrebné ich odlišovať. Zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškание s platením istiny a na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. V prípade predčasného a mimoriadneho zosplatnenia úveru na základe jednostranného úkonu veriteľa (na základe slobodnej voľby veriteľa) dôjde k zmene pôvodne dohodnutého úverového vzťahu. V dôsledku takéhoto jednostranného úkonu veriteľa vznikne mu nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru, t.j. veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a obmedzenie možnosti produkovať zisk. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným

predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Súd pri prijatí takéhoto právneho záveru prihliadal aj na to, že Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. septembra 2012 bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29C/131/2011-127 z 23. novembra 2011 a rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/30/2012-145 z 30. mája 2012, v ktorých s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98 neboli žalobcovia v súdnom spore priznané zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere po splatnosti dlhu z dôvodu, že namietané rozhodnutie krajského súdu nie je možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Hoci sa ústavný súd v citovanej veci nezaoberal meritom sporu, považoval odôvodnenie rozsudku v takom zmysle, ako je uvedené aj v tomto odseku odôvodnenia, za ústavne konformné.

4. Súd nepriznal žalobcovi ani uplatnený úrok z omeškania z nezaplatených úrokov 225,94 € od 20.11.2018 do zaplatenia a v tejto časti tiež žalobu zamietol. Riadil sa pritom nasledujúcimi úvahami. Príslušenstvom pohľadávky je úrok aj úrok z omeškania (§ 121 ods. 3 OZ). Zákonodarca v citovanom zákonom ustanovení rozlišuje "pohľadávku" a "príslušenstvo". Ak zákonodarca hovorí o tom, že v občianskom práve je možné priznať príslušenstvo z "pohľadávky" a nehovorí o tom, že je možné priznať príslušenstvo z "príslušenstva" (teda ani úrok z omeškania z úroku), tak v súlade s § 54 ods. 1 OZ nie je možné toto ustanovenie v spotrebiteľských právnych vzťahoch prelomiť ani dohodou zmluvných strán. Dohoda o úroku z omeškania z úroku by totiž bola odchýlením sa od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, čo je neprípustné. Preto súd žalobcovi uplatnený úrok z omeškania (príslušenstvo) z úroku (z príslušenstva) nepriznal. K nároku na úrok z omeškania zo zmluvného úroku žalobca poukázal na tri rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici a jeden rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, ktoré mu úrok z omeškania z úroku priznali. Súd však musí poukázať na neskoršie rozhodnutia, kde sa krajské súdy priklonili k názoru, že úroky z omeškania z úrokov žalobcovi nepatria. Súd poukazuje na dve rozhodnutia, ktoré sa týkajú priamo žalobcu, a to rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zo dňa 27.06.2018 vo veci 6Co/143/2018 a rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 31.07.2018 vo veci 6Co/53/2018, ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, ktoré sa týka inej banky ako žalobcu, a to zo dňa 22.05.2018 vo veci 8Co/78/2017. Takisto aj Krajský súd v Trenčíne v rozsudku zo dňa 23.01.2019 vo veci sp. zn. 17Co/94/2018, kde je žalobcom rovnaký žalobca, ako v tomto spore. Vo všetkých uvedených konaniach sa krajské súdy zhodli, že žalobcovi úrok z omeškania z úroku nepatrí. Z posledného uvedeného rozhodnutia súd cituje záver, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje: "...odvolacie námietky žalobcu poukazujúce na to, že má nárok na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov súd posúdil ako nedôvodné vzhľadom na súdnu prax zakazujúcu anatocizmus (t.j. požadovanie úrokov z omeškania z riadnych úrokov) z dôvodu, že riadne úroky sú podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznáva nárok na úroky z omeškania iba z plnenia z hlavného peňažného záväzku. Ak by sme veriteľovi priznali možnosť poberať úroky aj zo splatných úrokov, znamenalo by to, že aj príslušenstvo pohľadávky by malo svoje vlastné príslušenstvo. Z ustanovenia § 121 OZ, ako aj zo samotnej povahy veci vyplýva, že požadovať príslušenstvo z príslušenstva nemožno a úročené úroky je teda neprípustné. Požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva je neprípustné nielen pri dohodnutých úrokoch, ale aj pri úrokoch z omeškania. Tým, že dlžník včas nesplatí úroky z istiny, dostáva sa do omeškania s plnením príslušenstva, ale nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Ak sa dlžník dostane do omeškania s platením dohodnutých úrokov, nemožno od neho požadovať úroky z omeškania z dohodnutých úrokov (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Obdo 4/1994). Dôvodom je predovšetkým skutočnosť, že zákon (Občiansky zákonník a ani Obchodný zákonník) veriteľovi takúto možnosť nepriznáva. Nie je možné teda tvrdiť, že existuje v tejto otázke ustálená súdna prax, ktorá by nárok žalobcu potvrdzovala. Súd sa pri rozhodovaní priklonil k neskorším právnym názorom krajských súdov a tak, ako je uvedené v odseku 25 odôvodnenia tohto rozsudku, žalobcovi úrok z omeškania z úroku nepriznal. Týmto rozhodnutím sa konanie končí, preto súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania. Súd posúdil procesný úspech žalobcu a žalovaného a dospel k záveru, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Posúdil pritom predmet sporu a časť, v ktorej bol žalobca neúspešný. Žalobca bol neúspešný len v časti uplatneného príslušenstva, ktoré ale netvorí samostatný predmet konania. V časti uplatnenej istiny a kapitalizovaného príslušenstva bol v plnom rozsahu procesne úspešný. Pri posudzovaní miery procesného úspechu sa súd riadil rovnakými zásadami, ako pri rozhodovaní o

súdnych poplatkoch, kedy sa do základu pre výpočet zahŕňa príslušenstvo len vtedy, ak tvorí samostatný predmet konania. Analogicky túto zásadu súd aplikoval aj na posúdenie miery procesného úspechu v spore. V tej časti, ktorá tvorí kapitalizovaný predmet konania (istina, vyčíslené príslušenstvo) bol žalobca v plnom rozsahu procesne úspešný, preto mu súd priznal proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorý sa konanie končí, samostatným uznesením súdny úradník.

5. Proti tomuto rozsudku, a to proti zamietnutiu žaloby v prevyšujúcej časti, a v časti trov konania podal včas odvolanie žalobca. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. K tvrdeniu súdu, že veriteľ má nárok na zaplatenie úrokov z úveru iba do doby predčasného splatenia úveru uviedol, že má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka s tým, že podľa komentára IURA EDITION platí, že "z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné, pričom pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a to hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nespĺní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je, samozrejme, rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade. Z ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičených peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca taktiež odkázal na viaceré rozsudky, ktorými odvolací súd zmenil napadnuté rozsudky tak, že priznal nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatnení úveru. Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č.k. 8Co/138/2017-83 zo dňa 27.03.2018 má veriteľ v prípade omeškania popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky z úveru, pričom tieto možno požadovať súbežne s úrokmi z omeškania aj po splatnosti celého úveru. Žalobca poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Co/108/2017 zo dňa 29.05.2018, podľa ktorého úrok z úveru je cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a dlžník má platiť úroky za celú dobu užívania až do ich skutočného vrátenia veriteľovi, pričom tomuto názoru má svedčiť aj to, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Ak zákon č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Ak by dlžník nebol povinný po predčasnom zosplatnení platiť veriteľovi úroky, nastala by absurdná situácia, bolo by popreté, že úroky sú cena peňažných prostriedkov v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa a dlžník by sa ocitol vo výhodnejšom postavení, než by bol v prípade riadneho splácania úveru. V podanom odvolaní žalobca poukázal aj na návrh zákona z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať zákon č. 40/1964 Zb., ktorý obsahoval znenie v § 53 ods. 9 OZ, kde na konci sa pripája veta "Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565" s tým, že navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a žiadna zákonná novelizácia takéto, ani obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu neobsahuje. Skutočnosť, že uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona, dokazuje, že zákonodarcia nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje jeho dôvodnosť. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal tiež na § 506 Obchodného zákonníka, z ktorého vyplýva, že ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Čo sa týka rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého dohodnutý

obchodný úrok nepatrí veriteľovi po zosplatnení úveru tak s týmto sa nestotožňuje. Tvrdenie, že úroky a úroky z omeškania sa vzájomne vylučujú, nemá oporu v právnych predpisoch. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Dohodnutý úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov je odplatom za ich poskytnutie, nie sankciou, preto na posudzovanie tohto úroku nie je možné uplatniť ustanovenie § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Z nariadenia taktiež nevyplýva, že by sa pri posudzovaní najvyššej prípustnej výšky sankcie za omeškanie mala zohľadňovať aj výška dohodnutého úroku. V prípade, že veriteľ vyhlási predčasnú splatnosť úveru, je dlžník povinný uhradiť úrok za čas, počas ktorého má požičané peňažné prostriedky k dispozícii a úrok z omeškania až do zaplataenia. Vplyv na podstatné náležitosti zmluvy však bude rovnaký bez ohľadu na to, či nastane predčasná splatnosť na základe úkonu dlžníka (splatením úveru pred lehotou splatnosti) alebo na základe vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa. Z právneho názoru krajského súdu možno vyvodiť záver, že ak by veriteľ nevyužil svoje právo požadovať zaplataenie celej pohľadávky v prípade omeškania spotrebiteľa, stále by mal nárok jednak na dohodnutý úrok, a tiež na úroky z omeškania z omeškaných splátok. Úroky z omeškania však treba vnímať ako sankciu za omeškanie s plnením celého nároku veriteľa, teda požičanej istiny a aj zmluvných úrokov, nakoľko do omeškania sa dlžník dostane, ak neplní riadne a včas. V zmysle § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky. Uvedené znamená, že v deň splatnosti každej splátky má dlžník uhradiť jednak splátku a jednak aj úroky z tejto splátky. V prípade, že by dlžník uhradil iba splátku a neuhradil by úroky, ocitne sa vo vzťahu k týmto úrokom v omeškaní. Sankciou za omeškanie s ich plnením by potom logicky boli úroky z omeškania. Ako bolo uvedené vyššie, splácanie úveru bolo dohodnuté v anuitných splátkach, teda v rovnomerných splátkach zahŕňajúcich splácanie príslušnej časti istiny i úroku mesačne vždy v termíne splatnosti uvedenom v zmluve. V tomto prípade je teda riadnym plnením zaplataenie celej splátky v termíne splatnosti. V prípade, že dlžník neuhradil splátku v dohodnutej výške a v dohodnutom termíne splatnosti, ocitá sa v omeškaní, pričom omeškanie je sankcionované povinnosťou platiť úrok z omeškania. Bolo by v rozpore s logikou veci, ak od momentu omeškania dlžníka by bol dlžník odmenený a veriteľ potrestaný znížením výšky úroku z jej zmluvne dohodnutej výšky na výšku sankčného úroku z omeškania. Samotné zosplatnenie úveru ešte neznamená, že veriteľ má požičané prostriedky k dispozícii. Ak by tomu tak bolo, veriteľ by nebol nútený uplatňovať si nárok súdnou cestou a nevznikol by mu ani nárok na úrok z omeškania. Pokiaľ dlžník úver nesplatí ani po vyhlásení predčasnej splatnosti veriteľom, požičané prostriedky má stále k dispozícii dlžník a tieto môže užívať a požívať, teda realizovať úžitkovú hodnotu veci. K argumentu súdu, že ak by veriteľ mal nárok aj na zmluvný úrok spolu s úrokmi z omeškania, vznikol by nespravodlivý stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky, pričom veriteľ môže zostať nečinný a nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku, podotkol, že v prípade, ak dlžník neplní pohľadávku riadne a včas, nemožno hovoriť o pohodlnom inkasovaní úrokov, keďže dlžník, ktorý je v omeškaní s platením istiny, neuhrádza ani úroky z nej. Teda rovnako, ako si veriteľ musí uplatniť svoj nárok na súde v časti istiny, musí si tento nárok uplatniť aj v časti úrokov. Na nečinnosť veriteľa teda určite nie je dôvod, pretože počas omeškania dlžníka s riadnym plnením nemá veriteľ k dispozícii svoje peňažné prostriedky. Ani závažná nepriaznivá situácia v živote dlžníka však nemôže znamenať, že dlžník prestane byť zodpovedný za svoje záväzky a nie je povinný ich plniť. Súd prvej inštancie na podporu správnosti svojho názoru poukázal na Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. US 476/2012. Podľa názoru žalobcu z tejto právnej vety, ako ani z celého citovaného uznesenia nevyplýva nemožnosť úročenia poskytnutej istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úverovej pohľadávky. Citované uznesenie ÚS SR pojednáva len o tom, že ústavný súd považuje právny názor vyslovený krajským súdom za právne akceptovateľný a zrozumiteľne odôvodnený v dôsledku čoho nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva s odkazom na ustálenú judikatúru ÚS SR, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd. Ďalej poukázal na rozsudky iných krajských súdov. Pokiaľ ide o zamietnutie úroku z omeškania zo zmluvných úrokov, poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/542/2016 zo dňa 13.06.2017 a 43Co/19/2017 zo dňa 29.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 25Co/219/2017 zo dňa 13.12.2017 a iné, v zmysle ktorých žalobca môže po práve požadovať aj úrok z omeškania zo zvýšenej istiny, teda z úrokov za poskytnutý úver. Pokiaľ dlžník mešká s úhradou úroku, má veriteľ právo požadovať úroky z omeškania z nezaplataených úrokov z úveru. Úrok z úveru, ktorý bol dohodnutý v zmluve, tvorí jednoznačne súčasť istiny, jej príslušenstvo podľa § 121 Občianskeho zákonníka. Ak došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru stala sa splatnou ku dňu vyhlásenia splatnosti nielen istina, ale aj kapitalizované úroky z úveru. Ak ich žalovaný dlžník neuhradí, dostáva sa

aj s touto sumou do omeškania, v dôsledku čoho ho postihuje sankcia za nedodržanú lehotu splatnosti v podobe úrokov z omeškania. V prípade zosplatnenia dlhu z dôvodu dlhodobého neplnenia záväzku dlžníka dochádza k spravodlivému navýšeniu úročenia o úrok z omeškania, ktorý je administratívne regulovaný. Je absurdné, že z dôvodu porušenia zmluvných povinností dlžníka by malo dôjsť k zhoršeniu postavenia veriteľa, ktorý svoje záväzky neporušil, ale stále nemá v držbe finančné prostriedky a má stratiť aj nárok na zmluvné úroky. Žalobca vzhľadom na podané odvolanie v časti zamietnutého nároku napáda aj rozhodnutie súdu o náhrade trov konania a žiada priznať ich náhradu v rozsahu 100 %. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania ako aj náhradu trov odvolacieho konania.

6. Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

7. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výrokoch II. a III. podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdiť.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., odvolaním napadnutý nebol, a preto zostalo rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto výroku právoplatné a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

9. Žalobca uplatnil vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom závere súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

10. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

11. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ako aj s jeho právnym posúdením, vo vzťahu k čomu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vzťahujúceho sa k veci samej, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v prvoinštančnom konaní, s ktorým odôvodnením v týchto častiach, sa odvolací súd identifikuje (§ 387 ods. 2 CSP).

12. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti.

13. Žalobca v odvolaní namieta právny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého právo na riadny úrok z úveru má žalobca do zosplatnenia istiny úveru a následne má žalobca ako veriteľ právo už iba na úrok z omeškania.

14. Odvolací súd sa s uvedeným právnym názorom súdu prvej inštancie stotožňuje. Vychádza pritom z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo 143/1998, publikovaného pod č. R 59/98, podľa ktorého dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka). Aj keď sa jedná o staršie uznesenie Najvyššieho súdu SR, jeho závery sú stále aktuálne a potvrdzuje ich ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, keď napr. Ústavný súd SR v uznesení č.k. IV. ÚS 476/2012-14, zo dňa 18.09.2012 takýto výklad považoval za ústavne akceptovateľný. Záver, že zmluvne dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi stranami sporu. Ako uviedol Krajský súd v Prešove v rozhodnutí v obdobnej veci vedenej pod sp.zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015, úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani

na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Obdobný právny názor zaujal napr. i Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí sp.zn. 3Co/729/2014 zo dňa 29.09.2016.

15. Žalobca ďalej v odvolaní namieta právny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého úroky z omeškania nie je možné priznať aj z úrokov, pretože by tak súd priznal príslušenstvo z príslušenstva, čo je v rozpore s § 121 ods.3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len "Občiansky zákonník").

16. Odvolací súd sa s uvedeným právnym názorom súdu prvej inštancie stotožňuje.

17. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Z uvedeného vyplýva, že Občiansky zákonník jednoznačne rozoznáva úroky a úroky z omeškania. Zmluvnými úrokmi pritom nazývame vopred dohodnutú odplatu za užívanie istiny, ktorá prichádza do úvahy len pri peňažných pohľadávkach. Úroky vo všeobecnosti predstavujú hodnotu peňazí, resp. stratu veriteľa v dôsledku zmeny hodnoty peňazí. Ich výška závisí v zásade od dohody zmluvných strán. Úroky z omeškania sú majetkovou sankciou za oneskorené splatenie peňažnej pohľadávky. Zákonná definícia príslušenstva pohľadávky, obsiahnutá v § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí aj pre obchodné záväzkové vzťahy, vrátane zmluvy o úvere, pričom zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka ani Obchodného zákonníka nemožno vyvodiť právo veriteľa na príslušenstvo z príslušenstva.

18. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Českej republiky v rozsudku sp.zn. 35Odo/101/2002 zo dňa 24.03.2004, ktorý pre blízkosť vtedajšej právnej úpravy nie je dôvod nezohľadniť. Podľa tohto rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky peňažný záväzkový právny vzťah môže byť buď vzťahom hlavným alebo vedľajším. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový; pretrváva iba povinnosť uhradiť už dospelé úroky. Tým, že včas nezaplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkovú sankciu pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nemôže plynúť ani z dikcie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto úsudok by totiž bez väzby na § 121 ods.3 Občianskeho zákonníka viedol k záveru, že príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Branie úrokov z úrokov bolo zapovedané už podľa tradícií rímskeho práva.

19. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu žiadne trovy odvolacieho konania preukázane nevznikli.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).